

Helge Markussens translokationstale

Taler

Helge Markussen
Rektor på Viborg
Katedralskole

Dato

24. juni 2016

Sted

Viborg Katedralskole

Kære Studenter

Rigtig hjertelig tillykke med jeres eksamen. I er ved vejs ende og kan puste ud. I har gået på Viborg Katedralskole i tre år, det har været tre år med masser af hårdt arbejde, danske stile, matematikafleveringer, Studieretningsprojekt, fremlæggelser på klassen og nu til slut diverse eksaminer. Men det har selvfølgelig også været klassefester, Minervafester, galla, studierejser og diverse caféer. Men fælles for jer alle er, at I har brugt masser af kræfter på fagene og skolegangen – ellers havde I ikke siddet foran mig her i dag. Så nu er det tid til at feste og fejre sammen med kammerater og sammen med familien – I har fortjent det, og man hviler så godt ovenpå fuldendt gerning.

Jeg vil også sige tillykke til jeres familie, der har støttet jer og stået bag jer i de tre år I har gået her. For alle os der har været med jer på rejsen hertil er det skønt at være her i dag, vi glæder os alle – sammen med jer og vi er stolte af jer.

Nu er tiden på VK forbi, et kapitel i jeres liv er slut. I er naturligvis glade for at det er ovre. Nu kan I med rigtig god samvittighed nyde, at I er færdige, nyde sommeren, den blå himmel, de mange flag, turene rundt til klassekammeraterne og ja en enkelt øl eller to måske – ja alle de forskellige festlige lejligheder. Det er i det hele taget en særdeles lykkelig tid.

Lykke – Jeg vil starte med uddrag af et digt om lykken skrevet af Benny Andersen:

"der er noget særligt ved lykken

som man ellers ikke møder

måske ligger fejlen der

man kender for lidt til den

burde sætte sig mere ind i den

– jeg tror at det er en træningssag"

Lykken er noget særligt – noget positivt, men man kender for lidt til den siger Benny Andersen. Han tror det er en træningssag, at man bliver bedre til at være lykkelig, hvis man øver sig.

Nu vil jeg dvæle ved hvad det vil sige at være lykkelig, altså at lære den at kende, så kan I kaste jer over træningen bag efter.

Professor ved Aarhus Universitet Christian Bjørnskov har forsket i lykke og skrevet en bog om emnet. Jeg vil give jer en række citater af ham for på den måde at blive klogere på lykken.

Bjørnskov skelner mellem to forskellige former for lykke: den lykkefølelse, der udspringer af lykkelige øjeblikke og så den mere langvarige lykke – det gode liv.

De berusende lykkelige øjeblikke – lykkeglimt – håber jeg, at I har haft og har mange af for tiden: når en mundtlig eksamen var godt overstået, det øjeblik hvor I endelig fik huen på hovedet af en som står jer nær, når familie og venner kommer for at fejre jer. Den slags lykkelige øjeblikke er vigtige for os, den slags oplevelser skal helst komme ind i mellem og give os gode minder.

Christian Bjørnskov er dog mere optaget af den langvarige lykke – det gode liv. Jeg vil fremhæve nogle af de elementer som ifølge Bjørnskov er med til at skabe det gode liv.

Det første jeg vil nævne er den personlige frihed, retten til selv at vælge livsforløb er vigtig for menneskers langvarige lykkefølelse. Der er heldigvis mange veje til det gode liv, det er vigtigt, at man får lov til at vælge sine egne veje. Christian

Bjørnskov siger: "*Fornemmelsen for personlig frihed i eget liv er central for folks opfattelse af deres eget liv, det giver dig mulighed for at vælge egen livsstil og -retning og mulighed for at lave ting om*".

I forhold til det sidste "mulighed for at lave ting om" og dermed påvirke jeres dagligdag og sætte jeres præg på tingene. Den mulighed har mange af jer benyttet jer af i den tid, I har gået her. Mange af jer har mest bidraget i faglige sammenhænge på klassen eller i sociale sammenhænge, hvor I var med til at sikre et godt sammenhold i klassen.

Andre var med i Senatet eller i forskellige former for udvalgsarbejde. Der er fx nogle af jer, som har været med i Grøn VK og på den måde taget en række initiativer på skolen. I har fx delt rundstykker ud til dem som kom på cykel og os der kom i bil måtte undvære rundstykkerne og nøjes med den dårlige smag i munden mens vi dukkede os bag bilruden. Nogle af jer har været med til at lave musicalen "Enden før begyndelsen" – heri diskuterede I, hvad det var, der begrænsede jeres frihed. Jacob sagde "*Hvis frihed er vores mål så er det eneste vi skal gøre at fjerne alle de ting der forhindrer os i at gøre hvad vi vil*". Og så diskuterede I hvad det var om det var skolen eller det var forpligtelsen til hele tiden at være online. I musicalen klippede I kablet til nettet og gjorde oprør mod skolens stramme rammer.

Nogle af jer har siddet i morgensamlingsudvalget og har gang på gang brugt en aften eller en søndag eftermiddag på at forberede morgensamling for resten af skolen. Nogle af jer har arrangeret velgørenhedsløb for de danske hospitalsklovne, en gruppe har arrangerede galla her i skolegården og meget, meget andet. Et af de sidste aftryk, I har sat på skolen var en flot 3.g underholdning på jeres sidste skoledag, det var en god og sjov afslutning på jeres tre år. I har på mange forskellige måder sat jeres præg på skolen. Jeg vil sige jer rigtig mange tak for jeres bidrag. Det er dem, der gør Katedralskolen til et helt særligt sted at være.

I forhold til at bruge den personlige frihed til at vælge livsstil og retning, er der rigtig mange valg at træffe: Hvor og hvordan skal I bo? Alene eller sammen med andre? Og hvis det er sammen med andre er det så at blive hjemme ved forældrene lidt endnu eller flytte sammen med venner eller en eventuel partner? Og hvor skal det være? i Viborg eller en af de store studiebyer – eller i udlandet?

Hvad skal I bruge tiden på både på kort sigt og længere sigt? Skal man vælge et sabbatår og ud at tjene penge? Eller et sabbatår og ud at rejse? Eller gå i gang med uddannelsen med det samme?

Ja det lyder jo overvældende med de alle de spørgsmål, men jeg vil bevæge mig ud på dybt vand og give mit bud på et svar lige om lidt, men inden da vil jeg komme ind på et par punkter mere vedrørende det gode liv – det lykkelige liv.

Et andet vigtigt punkt i forhold til den langvarige lykke er sociale relationer og det at have tillid til hinanden. I mange tilfælde er vi afhængige af hinanden og afhængige af personer vi ikke kender. Christian Bjørnskov siger: "*Tillid og ærlighed belønnes med tillid og ærlighed. Jo længere tilliden strækker sig til andre mennesker desto mere beskyttet er vi mod mange af de bekymringer, som ellers kunne belaste os ... Den helt store konklusion er, at andre mennesker er den vigtigste kilde til vores lykke*". Altså vores familie, vores venner, den rigtige partner, et godt netværk og det at indgå i et fællesskab. De sidste tre år har en væsentlig del af jeres sociale liv foregået på Viborg Katedralskole både i og udenfor timerne, I har været en del af VK fællesskabet. For mig personligt har det været en fornøjelse at følge jer på sidelinjen og opleve den gode stemning fx til lektiecafe på biblioteket eller ved et gruppearbejde på ballustraden eller i skolegården til aftensmad på kollegiet eller til cafe i Kentauerhaven. Det er nogle af de gode minder om jeres årgang som jeg vil tage med mig. Hvis enkelte af jer skulle blive en smule vemodige ved tanken om at det er slut med VK fællesskabet og at der er nogle af kammeraterne som I måske aldrig ser igen, så vil jeg med Dr. Seuss' ord sige: "*Græd ikke fordi det er slut, smil fordi det er sket*". Jeg håber og tror, at I har skabt netværk her på skolen, nogen som bliver ved med at være en del af jeres bekendtskabskreds og nogen I altid vil kunne trække på, så I kan tage en del af VK ånden og VK fællesskabet med jer.

Det sidste punkt jeg vil nævne i forhold til den langvarige lykke er uddannelse, arbejde og karriere. Nu står I ganske vist overfor en velfortjent sommerferie, så lige nu er det sikkert vanskeligt at se arbejde og uddannelse som en vej til det gode liv. I den netop overståede læseferie har det været skolen som har forhindret jer i det gode liv, men vi glæder os jo netop til ferierne fordi de er afbræk fra hverdagen – vi føler, at vi har gjort os fortjent til dem. Arbejde og studier giver identitet og en følelse af at man bidrager til fællesskabet og til samfundet – det giver en følelse af at man hører til og at man har betydning. Tænk bare på en undervisningssituation, den gode time opstår netop når alle er

med og deltager eller gruppearbejdet, der ikke fungerer, hvis nogen af gruppemedlemmerne bliver hjemme – særligt ikke hvis det er ham eller hende der har notaterne.

Nu får I dagens sidste citat af Christian Bjørnskov, han siger det på følgende måde: *"Hvis du vil være lykkelig, skal du arbejde med det, du er bedst til – og har mest lyst til... Valg af uddannelse og karriere er vigtige beslutninger, som kræver omtanke og fordybelse....Det kræver, at du mærker efter, hvad der vil gøre dig lykkelig... Hvis du har brug for tid til at finde dig selv og til at tænke over, hvad du gerne vil, er den tid rigtig godt givet ud"*

Mange slår i disse år på tromme for, at alle unge skal vælge uddannelse hurtigst muligt og gennemføre på kortest mulig tid. For nogle af jer er det et godt råd, fordi nogle af jer ved allerede, hvad I vil læse og har planlagt at starte efter sommerferien – og det er fint. Men der er også mange af jer som ikke har besluttet jer endnu eller som af andre grunde har behov for sabbatår. Det er der ikke noget galt med, man kan foretage sig mange fornuftige ting i et eller flere sabbatår, man kan lære meget af at rejse eller være på højskole og meget andet, men også more sig og mærke livet væk fra lektier, afleveringer og eksaminer. For de af jer, der har brug for tid til at finde jer selv og til at tænke over, hvad I gerne vil, er den tid rigtig godt givet ud, bare I sørger for at få jer en uddannelse, når I er rede til det.

Nogle gange kan den personlige frihed og det faktum, at man selv skal vælge sin egen vej også føles som en belastning. Man kan føle, at man så også står alene med ansvaret. Det vil jeg gerne forsøge at bløde lidt op på. Jeg lovede tidligere i min tale, at jeg ville give mit bud på hvad I fremadrettet skal bruge tiden på – det punkt er jeg kommet til nu. Ikke overraskende er mit svar, at det findes der ikke kun ét svar på, der ikke kun én lykkelig vej til dét gode liv. For de fleste af os findes der mange veje og mange forskellige mulige versioner af det gode liv. Et kinesiske ordsprog siger: *"Lykke er ikke en destination, men en måde at rejse på"* og vær opmærksom på *"at lykken aldrig bliver mindre af at blive delt"*.

For det drejer sig for hver enkelt af jer om at vælge én af flere mulige veje. Hav tillid til jer selv og til hinanden og brug jeres netværk. Påvirk vejen mens I rejser, så bliver det til jeres gode liv. Jeg vil ønske jer rigtig god rejse.

Med disse ord dimitterer jeg jer som studenter fra VK 2016

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/helge-markussens-translokationstale-2016>